

UUTISET

Näin rikosilmoituksia "tapetaan"

Iltalehden haastatteleva ex-poliisi irtisanoutui, koska ei halunnut tehdä työtään huonosti. Nyt hän kertoo karun kokemuksensa rikostutkinnan arjesta.

Aleksanteri Pikkarainen

aleksanteri.pikkarainen@iltalehti.fi

Tänään klo 5:58

– Esitutkintalain mukaisesti niitä (rikosilmoituksia) ei tutkittu.

Näin väittää Iltalehden haastatteleva entinen poliisi, jonka turhautuminen tilanteeseen johti lopulta siihen, että hän irtisanoutui.

– Esimerkiksi polkupyörävarkauksien käsittely ulkoistettiin vakuutusyhtiöille. Esimiestason henkilö, ylikonstaapeli tai -komisario, kylmän viileästi heitti juttuja sivuun. Sieltä jäi kaikkea pois, mikä vähänkin olisi pienempi juttu, hän kertoo.

Jussi (nimi muutettu) sai tarpeekseen pari vuotta sitten, kun poliisityötä ei hänen mielestään enää saanut tehdä kunnolla. Pääosan työvuosistaan hän oli rikostutkinnassa.

Alkuvuosina kaikki jutut käytiin läpi polkupyörävarkauksista näpistyksiin. Työvoimaa oli riittävästi. Muutos alkoi Jussin mukaan vuoden 2010 tienoilla. Poliiseja jäi eläkkeelle, eikä uusia palkattu tilalle. Samoihin aikoihin muuttuivat poliisilaki ja esitutkintalaki.

Viime vuosikymmenen aikana Suomessa otettiin käyttöön rikosten keskitetty esikäsittely. Jussi väittää, että se mahdollisti käytännössä suuren määrän lievempien rikosten tutkintojen "tappamisen" niin, että niitä ei edes yritetty tutkia.

Hän ei ole näkemysensä kanssa yksin. Asian vahvistaa Iltalehdelle myös toinen pitkän uran tehnyt ex-poliisi:

– Eräässä koulutuksessa päällystötason poliisi sanoi meille, että kun tulet autolla tekemään rikosilmoituksen polkupyörävarkaudesta, ennen kuin pääset takaisin parkkialueelle, se on siivottu pois, hän kertoo.

Jussin mukaan ongelma on valtakunnallinen. Kollegoiden kesken keskusteltiin siitä, että juttuja pitäisi "pystyä tappamaan."

Kanssakäyminen ihmisten kanssa väheni nettimaailmaan, mikä osittain aiheutti lisää ongelmia. Sähköisiä rikosilmoituksia siivottiin entistä helpommin, mikäli ne olivat esimerkiksi vähänkään epäselviä tai esimerkiksi tekijä ei ollut jo alkujaan tiedossa. Myös tilastokikkailua tapahtui, Jussi väittää.

Pyörävarkaan ei useinkaan tarvitse pelätä kiinnijäämistä. ANNA JOUSILAHTI

Pahoinvointi lisääntyy

Jussin mukaan rikoksia ei enää juuri tutkittu, jos niistä oli tiedossa alle kahden vuoden tuomiota.

– Kunnianloukkaukset, laittomat uhkaukset, niistä on oikeastaan turha tehdä niitä ilmoituksia, hän väittää.

Jussi kertoo omalta uraltaan esimerkin, jossa kaupungissa liikkui autovarkaita. Autoja varastettiin lähes joka yö.

– Kysyin esimieheltä, mitä sille tehdään. Hän vastasi, että sille ei tehdä yhtään mitään.

Pian asiasta kiinnostuivat paikallislehti ja kaupunkilaiset.

– Silloin esimies tuli kysymään, voisinko ottaa tämän tutkittavakseni.

Tapaus selvisi ja paljastui muita oheisrikoksia. Kolme saatiin tuomiolle. Ex-poliisin mielestä juuri tämä on rikosten tutkimisen tärkeä ominaisuus.

– Huumerikolliset ja käyttäjät, jotka tarvitsevat sitä rahaa, nehän niitä rikoksia tekevät. Jos he eivät jää siitä kiinni, heidän sitä toimintaa vaan kasvattavat. Rikoskierrettä ei saada poikki.

Jussi kertoo asiasta, koska hän toivoo läpinäkyvyyttä poliisin toimintaan. Hän vaatii lisää rahaa, lisää henkilöstä ja tolkkua henkilöjohtamiseen. Nykyään johtajiksi haetaan Jussin mielestä lähinnä henkilöitä, jotka osaavat hakea säästöjä.

– Pahoinvointi on yleistä poliisissa henkilöistöjohtamisen takia. Tämä tulee näkymään poliisien henkilökohtaisina ongelmina, kuten vaikka näistä rattijuopumustapauksista on jo uutisoitukin. Se pelottaa ja harmittaa, miten kollegat jaksavat.

– Ainoa koulu, mikä on käyty, on poliisikoulu, että mihin sitä sitten lähtisi?

Kaksi pyörää tunnissa

Poliisitarkastaja **Pälvi Suokas** poliisihallituksesta myöntää, että pidempään poliisina olleen henkilön kokemus voi olla sellainen kuin Jussilla. Kaksikymmentä vuotta sitten poliisilla oli enemmän aikaa, jota käytettiin ilmoitustietojen täydentämiseen ja lisämateriaalin hankintaan. Nykyisellä resurssilla näin ei varsinkaan vähäisemmissä ole.

– Mutta meillä on tietyt tutkinnan päätökset ja niille perusteet. Esitutkintojen päätöksiä ja rajoittamisia tehdään kaikenlaisissa rikoksissa, ei vain vähäisissä.

Poliisi laati viime vuonna voimaan astuneen ohjeen esikäsittelyyn niin, että malli olisi yhdenmukainen kaikissa poliisilaitoksissa.

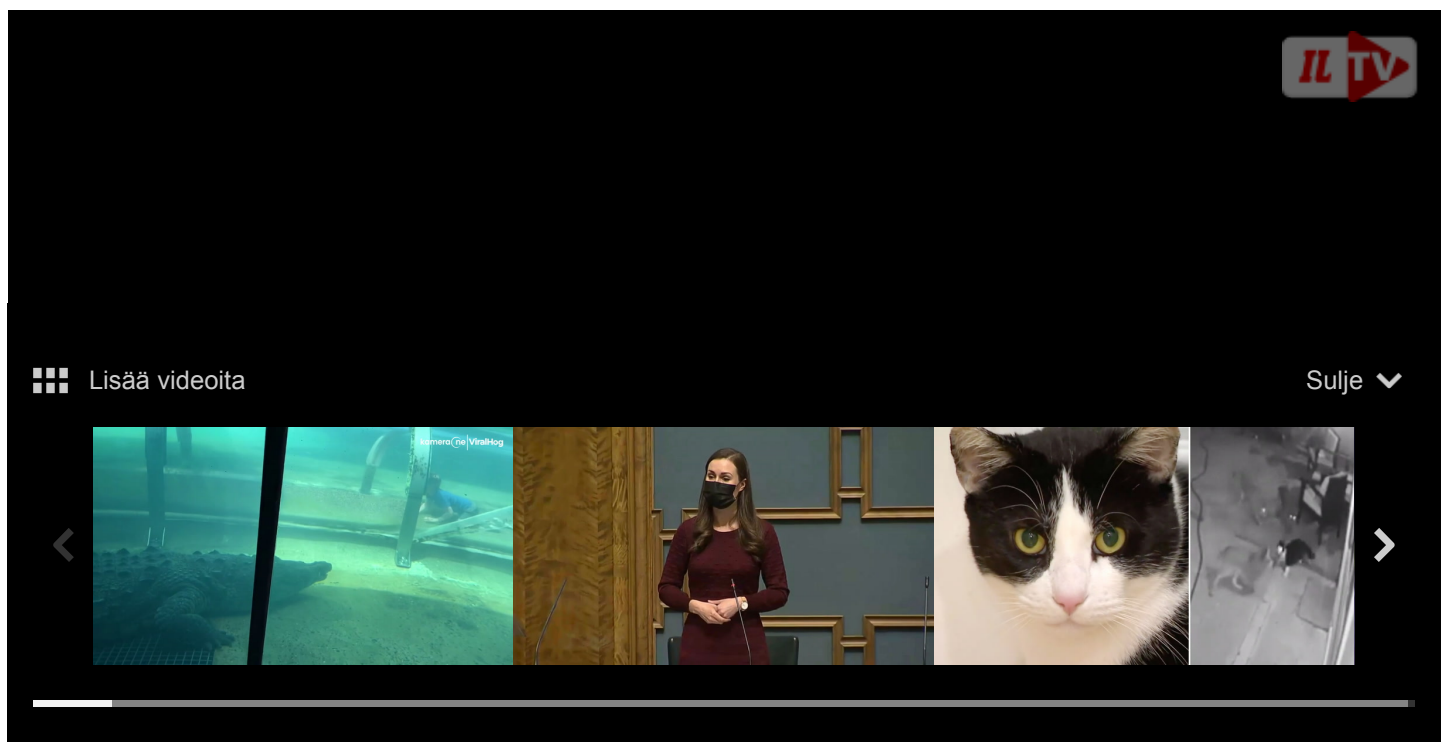
– Poliisihallituksessa on huomattu, että oli valtava massa hoidettavia tapauksia. Nyt jokaisessa poliisilaitoksessa on esikäsittelytoiminto, jota aiemmin ei ollut. Tämän ohjeen tarkoitus on yhdenmukaistaa näitä ilmoituksia ja päättää näitä. Kaikilla on samanlainen toimintamalli. Syyttäjäyhteistyö on keskeisessä asemassa. Noin 36 000 juttua päättyy rajoittamisten kautta, Suokas kertoo.

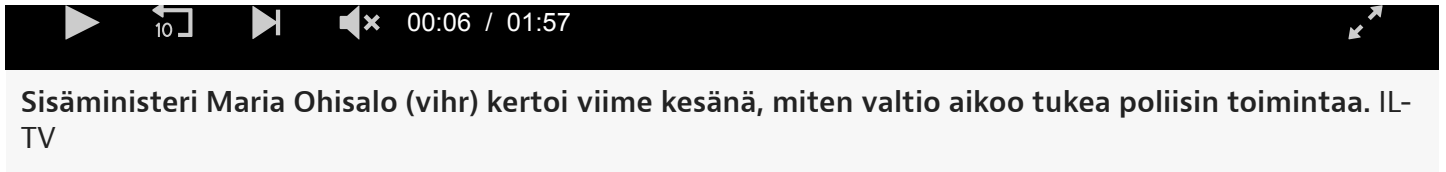
Hän nostaa esimerkiksi pyörävarkaudet. Pyöränsä kadottaneen olisi hyvä pystyä antamaan mahdollisimman paljon tietoa poliisille. Muuten mahdollisuuksia selvittää tekijää ei välttämättä ole.

– Keväisin tulee esimerkiksi ilmoituksia, että tietyllä aikavälillä syksyn ja kevään välillä on varastettu punainen naisten pyörä. Mitä paremmat tiedot on, sitä paremmat edellytykset on tutkia. Suomessa varastettiin viime vuonna 23 748 pyörää, eli kaksi pyörää tunnissa.

Poliisihallitus on esittänyt, että esitutkintapakkoa tulisi tarkastella kriittisesti ja saattaa nykyaikaiselle tasolle. Rikostutkintaan on tullut lisävelvoitteita.

– Nettiympäristössä tapahtuvat rikokset ovat entistä suurempi osa. Jutut ovat kansainvälistyneet muissakin kuin nettijutuissa. Rikostorjunnan henkilötyövuodet eivät ole kasvaneet samassa suhteessa kuin tehtävien kasvu.

Rapautuuko luottamus poliisiin?

Suomen poliisijärjestöjen liiton puheenjohtaja **Jonne Rinne** sanoo allekirjoittavansa täysin poliisin resursseihin liittyvän turhautumisen. Poliisien työssä jaksaminen ei näytä kauhean hyvältä.

- Kun saat muutaman jutun pois pöydältä, kannetaan lisää. Niihin, mihin tavallinen Pihtiputaan mummo poliisia tarvitsisi, ei ehditä paneutua.
- Poliisin dekkaritoiminta, jota televisiossa on, ei sellaista käytännössä ole.

Niihin, mihin tavallinen Pihtiputaan mummo poliisia tarvitsisi, ei ehditä paneutua.

Rinne näkee resurssipulassa poliisin luotettavuuteen liittyvän suuren vaaran. Ilmiö näkyy jo muissa Pohjoismaissa. Poliisin luottamuksen kerrottiin myös Suomessa hieman [pienentyneen](#).

- Jos poliisi ei selviydykään lakisääteisistä tehtävistään, kansalainen pettyy laajemminkin. Silloin luottamus poliisiin laskee.

Suomen poliisijärjestöjen liiton puheenjohtaja Jonne Rinne on huolissaan kansalaisten luottamuksesta poliisiin. IL-ARKISTO

Sitä Rinne ei allekirjoita, että esikäsittelytoiminta olisi huono asia. Juttuja voidaan laittaa keskeytystilaan tai tutkintaa rajoittaa niin, että syyttäjä päättää, ettei selvittämistä ole yleisen edun mukainen rikoksen vakavuuteen nähden. Hän myös huomauttaa, että EU-lainsäädännön myötä poliisia sitova byrokratia on lisääntynyt. Poliisien määrään nähden Suomi on EU:ssa lilliputtivaltio.

Rinteen mukaan olisi mahdottomuus, että kaikki jutut jaettaisiin tutkijoille ilman esiseulontaa.

– Tutkija vastaa siitä, että se tutkitaan ennen kuin se vanhenee. Muuten kyseessä voi olla virkavirhe. Resursseihin nähden on aito tarve jättää tutkijoille vain niitä juttuja, joita täytyy tutkia ja silti, tälläkin hetkellä erityisesti rikostutkinnasta tulee juuri tätä samaa viestiä, että porukka hukkuu juttujensa alle, eikä voida tehdä oikeaa poliisityötä.

Rinteen mukaan 2009-2010 Suomessa oli eniten poliiseja koskaan. Niitä saatiin sisäministeri **Anne Holmlundin** (kok) lisärahoituksella.

– Silloin suurin piirtein valmistuneille poliiseille soitettiin, että tulkaa tänne töihin.

Huippulukemista 7800-7900 on pudottu 7200:aan vuosikymmenen loppupuolella. Väliin mahtui hallintorakenneuudistus, jolla poliisipiireistä tehtiin isompia. Poliisien määrää on varovaisesti ryhdytty kasvattamaan kohti Pohjoismaista tasoa.

Tulevaisuutta silmällä pitäen Rinne katsoisi tarkkaan, mitä asioita ollaan kriminalisoimassa. Hän vaatii, että vaikutusarviot tehdään perusteellisesti myös siitä, minkä verran poliiseja uudet rikosnimikkeet vaativat lisää.

Kerro meille

Onko sinulla kokemusta siitä, ettei poliisi ehdi selvittää rikosta? Oletko esimerkiksi joutunut rikoksen uhriksi ja joutunut itse näkemään vaivaa tekijän henkilöllisyyden paljastamiseksi? Kerro meille kokemuksesi ja jätä oheen myös yhteystietosi, jotta voimme kysyä lisätietoja faktojen tarkistamiseksi. Nimi- tai tunnistetietoja ei julkaista.*

Nimimerkki*

Nimi

Sähköposti

Puhelinnumero

Henkilötietojasi käsitellään luottamuksellisesti. [Alma Median tietosuojakuvaus](#).

*

TYHJENNÄ

LÄHETÄ

TUOREIMMAT

TEM valmistelee yrityksille "kohtuullista" korvausta liikkumisrajoitusten varalta
Politiikka - 16:57

Liikkumisrajoitukset sulkevat parturikampaamoja, ravintoloita, hotelleja... – "Ei reilulta tunnu"
Kotimaa - 16:14

Liikkumisrajoitukset tulossa – pääsiäisen matkat vuokramökeille tuskin ovat